Lieta Nr. C29742411
Nr. C-1934/13

AIZMUGURISKS SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2013.gada 13.novembrī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa

šādā sastāvā: tiesnese L.Mikulāne

ar tiesas sēdes sekretāri A.Sargunu

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu AS /Nosaukums/ prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

2011.gada 25.augustā prasītāja AS /Nosaukums/ cēlusi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā prasību pret /pers. A/ par parāda piedziņu, cita starpā norādot, ka 2008.gada 23.decembrī pušu starpā ticis noslēgts aizdevuma līgums Nr.PTKR001374, saskaņā ar kuru prasītāja piešķīrusi atbildētājai uz laiku līdz 2014.gada 20.decembrim aizdevumu Ls 6341 apmērā ar gada procentu likmi – 24%, nosakot maksājumu veikšanas termiņu līdz katra mēneša 20.datumam. Saskaņā ar minētā līguma 3.1.punktu par katru līgumā norādītās saistības izpildes kavējuma dienu atbildētāja apņēmusies maksāt prasītājai līgumsodu 0,15% apmērā no savlaicīgi nesamaksātās summas, ja nokavējums saistīts ar neiespējamību veikt naudas līdzekļu norakstīšanu no norēķinu konta naudas trūkuma vai citu no prasītājas neatkarīgu iemeslu dēļ. Ņemot vērā to, ka atbildētāja nebija pildījusi saistības un pēdējo maksājumu veikusi 2009.gada 17.novembrī, 2011.gada 18.jūlijā prasītāja, pamatojoties uz aizdevuma līguma 2.3.2.punktu, devusi atbildētājai 10 dienu termiņu visu saistību izpildei un ar 2011.gada 28.jūliju izbeigusi līgumu pirms termiņa. Pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1590., 1716., 1717., 1720., 1722., 1753. un 1756.pantu, prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas parādu Ls 11 318,39 apmērā, ko veido neatmaksātā aizdevuma summa Ls 6292,61 apmērā, aizdevuma lietošanas procenti par laiku no 2009.gada 20.augusta līdz 2011.gada 1.augustam Ls 2776,02 apmērā un līgumsods par laiku no 2009.gada 20.augusta līdz 2011.gada 1.augustam Ls 2249,76 apmērā, kā arī samaksātos tiesas izdevumus.

Rakstveida paskaidrojumus par celto prasību atbildētāja /pers. A/ tiesai nebija iesniegusi.

Prasītājas AS /Nosaukums/ pilnvarotais pārstāvis uz tiesas sēdi nebija ieradies. 2013.gada 16.septembrī lietā saņemts AS /Nosaukums/ pilnvarotās pārstāves /pers. B/ iesniegums ar lūgumu izskatīt lietu viņas prombūtnē. Iesniegumā arī norādīts, ka prasītāja prasību uztur pilnā apmērā.

Atbildētāja /pers. A/ uz tiesas sēdi nebija ieradusies. Par tiesas sēdes laiku un vietu atbildētājai paziņots Civilprocesa likuma 56.panta piektajā daļā noteiktajā kārtībā, nosūtot tiesas pavēsti uz viņas deklarēto dzīvesvietu, kurā atbildētājai ir pienākums būt sasniedzamai. Par neierašanās iemesliem atbildētāja tiesai nebija paziņojusi, kā arī nebija lūgusi atlikt lietas izskatīšanu.

Šādos apstākļos tiesa nekonstatēja Civilprocesa likuma 209.pantā norādītos pamatus lietas izskatīšanas atlikšanai un uzskatīja, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu lietu var izskatīt bez pušu klātbūtnes tiesas sēdē.

Ņemot vērā to, ka Civilprocesa likuma 208.^{1} panta trešajā un ceturtajā daļā noteiktie aizmuguriska sprieduma taisīšanas ierobežojumi nav konstatēti, kā arī atbildētāja nebija sniegusi paskaidrojumus par celto prasību un nebija ieradusies uz tiesas sēdi pēc tiesas aicinājuma, nepaziņojot neierašanās iemeslu, kā arī lietā esošie materiāli ir pietiekami strīda izšķiršanai, tiesa uzskata, ka konkrētajā gadījumā ir taisāms aizmugurisks spriedums.

Motīvu daļa

Tiesa, pārbaudījusi un izvērtējusi lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Civillikuma1943.pantu aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Civillikuma 1587.pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais

smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus. Saskaņā ar Civillikuma 1828.pantu, ja izpildījuma laiks ir noteikts, tad parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu kreditora atgādinājumu. Savukārt saskaņā ar Civillikuma 1832.pantu izpildījumam vajadzīgs, lai saistības priekšmets būtu izpildīts pilnīgi. Tādēļ kreditoru nevar piespiest saņemt ne daļas izpildījumu, ne kādu citu priekšmetu tā vietā, kuru viņam ir tiesība prasīt.

No lietas materiālos esošās 2008.gada 23.decembra aizdevuma līguma Nr.PTKR001374 kopijas (lietas 7.-8.lapa) redzams, ka AS /Nosaukums/ piešķīrusi /pers. A/ no 2006.gada 22.septembra līguma Nr.VK10015928 par VIVA norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu, kā arī 2007.gada 6.decembra patēriņa kredīta līguma Nr.PTK-015532 izrietošo saistību izpildei aizdevumu Ls 6341 apmērā ar kredīta atmaksas gala termiņu 2014.gada 20.decembrī, veicot kredīta un procentu maksājumus katra mēneša 20.datumā.

No lietas materiālos esošā 2011.gada 2.augusta aizdevumu konta izraksta (lietas 9.lapa) redzams, ka 2008.gada 23.decembrī /pers. A/ aizdevumu kontā tika ieskaitīts piešķirtais aizdevums Ls 6341 apmērā.

No lietas materiālos esošā 2011.gada 18.jūlija paziņojuma (lietas 13.lapa) redzams, ka AS /Nosaukums/, pamatojoties uz 2008.gada 23.decembra aizdevuma līguma Nr.PTKR001374 2.3.2.punktu, ar 2011.gada 28.jūliju vienpusēji izbeigusi minēto līgumu.

Saskaņā ar aizdevuma līguma 2.2.1. un 2.2.3.punktu atbildētājai ir pienākums atmaksāt prasītājai kredītu un maksāt procentus par kredīta izmantošanu maksājumu grafikā noteiktajā kārtībā, nodrošinot nepieciešamo naudas summu norēķinu kontā. Līguma pirmstermiņa izbeigšanas gadījumā atbildētājam ir pienākums 10 dienu laikā no prasītājas rakstveida paziņojuma nosūtīšanas dienas samaksāt prasītājai neatmaksātā kredīta, saskaņā ar līguma noteikumiem aprēķināto procentu par kredīta izmantošanu un līgumsodu summu, nodrošinot nepieciešamo naudas summu norēķinu kontā.

No lietas materiālos esošā 2011.gada 1.augusta parāda aprēķina (lietas 10.lapa) izriet, ka atbildētāja /pers. A/ nav samaksājusi prasītājai viņai izsniegto aizdevumu Ls 6292,61 apmērā.

Ņemot vērā to, ka prasītāja ar 2011.gada 28.jūliju vienpusēji izbeigusi pušu starpā noslēgto aizdevuma līgumu, tiesa atzīst, ka ir zudis tiesiskais pamats arī turpmāk pēc minētā datuma piemērot izbeigtā līguma noteikumus, aprēķinot pielīgtos procentus, kas gan neliedz prasītājai pieteikt prasījumu piedzīt no atbildētājas līdz 2011.gada 28.jūlijam nesamaksātos līgumiskos procentus, kā arī likumiskos procentus.

Šādu atziņu par līgumisko procentu atlīdzināšanu gadījumos, kad līdzējs tiesīgi atkāpjas no līguma, ir paudis arī Augstākās tiesas Senāts 2013.gada 30.janvāra spriedumā lietā Nr.SKC-644/2013 (sk. http://www.at.gov.lv/lv/info/archive/department1/ 2013), 2013.gada 15.marta spriedumā lietā Nr.SKC-6/2013, kā arī 2013.gada 18.marta spriedumā lietā Nr.SKC-645/2013.

Civillikuma 1753.pants noteic, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Savukārt Civillikuma 1946.panta pirmā daļa noteic, ka procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu.

Saskaņā ar aizdevuma līguma 1.3.punktu atbildētāja apņēmusies maksāt prasītājai procentus par aizdevuma lietošanu – 24% no faktiski izmantojamās kredīta summas gadā.

Izvērtējot lietas materiālos esošo 2011.gada 1.augusta parāda aprēķinu, tiesa secina, ka no atbildētājas piedzenami aizdevuma lietošanas procenti par laiku no 2009.gada 20.augusta līdz 2011.gada 28.jūlijam (tas ir, līdz aizdevuma līguma izbeigšanai), kuru kopējais apmērs ir Ls 2763,11, kā arī likumiskie procenti par laiku no 2011.gada 29.jūlija līdz 2011.gada 1.augustam Ls 4,14 apmērā (6% gadā no Ls 6292,61 * 4 dienas). Līdz ar to līgumiskie procenti, kas aprēķināti pēc līguma izbeigšanas, par kopējo summu Ls 8,77 apmērā nav pamatoti.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai izpildītu nepienācīgi. Saskaņā ar Civillikuma 1717.panta otro daļu līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas. Savukārt Civillikuma 1720.pants paredz kreditora tiesību prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja tieši tā bijis norunāts vai līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Saskaņā ar aizdevuma līguma 3.1.punktu par katru līguma norādītās saistības izpildes kavējuma dienu atbildētāja apņēmusies maksāt līgumsodu 0,15% apmērā no savlaicīgi nesamaksātās summas, ja nokavējums saistīts ar neiespējamību veikt naudas līdzekļu norakstīšanu no norēķinu konta naudas trūkuma vai citu no prasītājas neatkarīgu iemeslu dēļ.

Izvērtējot lietas materiālos esošo 2011.gada 1.augusta parāda aprēķinu, tiesa secina, ka prasītājai ir tiesības saņemt par laiku no 2009.gada 20.augusta līdz 2011.gada 28.jūlijam aprēķināto līgumsodu par kopējo summu Ls 2249,76 apmērā, kas, tiesas ieskatā, konkrētajā gadījumā ir samērīgs apmērs par atbildētājas pieļauto saistību izpildes nokavējuma raksturu un ilgumu, ievērojot to, ka atbildētāja kopš 2009.gada novembra nebija veikusi nevienu maksājumu parāda segšanai.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

No prasības pieteikuma un lietas materiāliem kopumā nav redzams, ka atbildētāja būtu izpildījusi savas saistības pilnā apmērā, kā arī atbildētāja nav iesniegusi pamatotus iebildumus pret prasību vai pierādījumus par parāda samaksu. Līdz ar to tiesai nav pamata apšaubīt, ka atbildētāja nav izpildījusi savas saistības pret prasītāju, kuras izriet no 2008.gada 23.decembra aizdevuma līguma Nr.PTKR001374.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka no atbildētājas /pers. A/ par labu prasītājai AS /Nosaukums/ piedzenama saskaņā ar 2008.gada 23.decembra aizdevuma līgumu Nr.PTKR001374 neatmaksātā aizdevuma summa Ls 6292,61 apmērā, pielīgtie aizdevuma lietošanas procenti par laika posmu no 2009.gada 20.augusta līdz 2011.gada 28.jūlijam Ls 2763,11 apmērā, likumiskie procenti par

laiku no 2011.gada 29.jūlija līdz 2011.gada 1.augustam Ls 4,14 apmērā, kā arī par laiku no 2009.gada 20.augusta līdz 2011.gada 28.jūlijam aprēķinātais līgumsods Ls 2249,76 apmērā, kopā Ls 11 309,62. Savukārt prasība daļā par pielīgto aizdevuma lietošanas procentu Ls 8,77 apmērā piedziņu ir noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam – proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

Līdz ar to no atbildētājas par labu prasītājai piedzenami šādi tiesas izdevumi – samaksātā valsts nodeva proporcionāli prasības apmierinātajai daļai Ls 350,95 apmērā, kā arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu Ls 3,30 apmērā, kopā piedzenot Ls 354,25.

Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā cita starpā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru. Tādējādi tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu prasītājai nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētāja 6% gadā no nesamaksātā pamatparāda.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, 193., 195., 204.^{1} un208.^{2} pantu, tiesa

nosprieda:

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, /personas kods/, par labu AS /Nosaukums/, reģistrācijas Nr./numurs/, neatmaksāto aizdevuma summu Ls 6292,61 apmērā, pielīgtos aizdevuma lietošanas procentus par laika posmu no 2009.gada 20.augusta līdz 2011.gada 28.jūlijam Ls 2763,11 apmērā, likumiskos procentus par laiku no 2011.gada 29.jūlija līdz 2011.gada 1.augustam Ls 4,14 apmērā, par laiku no 2009.gada 20.augusta līdz 2011.gada 28.jūlijam aprēķināto līgumsodu Ls 2249,76 apmērā, kā arī samaksātos tiesas izdevumus Ls 354,25 apmērā, kopā piedzenot Ls 11 663,87 (vienpadsmit tūkstoši seši simti sešdesmit trīs lati un 87 santīmi).

Prasību daļā par pielīgto aizdevuma lietošanas procentu Ls 8,77 apmērā piedziņu noraidīt.

Noteikt AS /Nosaukums/, reģistrācijas Nr./numurs/, tiesības saņemt no atbildētājas 6% (sešus procentus) gadā no piespriestā nesamaksātā pamatparāda par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Noteikt /pers. A/, /personas kods/, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Prasītāja spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas Rīgas apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā, bet atbildētāja 20 (divdesmit) dienu laikā no aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas var iesniegt Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Tiesnese L.Mikulāne